

S I N T E Z A

Discuțiilor privind prioritățile de finanțare AFCN pentru DANS

12.07.2017 // 20:30 - 23:00

Obiective avute în vedere:

- I. Dezbateră sumară a problemelor din sectorul independent de dans
și**
- II. Dezbateră propunerii de reducere de la 2 la 1 a sesiunilor de finanțare neramburasabilă AFCN pentru secțiunea DANS**

Au participat:

1. Ion Dumitrescu – Coregraf, membru în consiliul AFCN
2. Gina Șerbănescu - Critic de dans și fost evaluator AFCN
3. Lorette Enache - Profesor UNATC și evaluator AFCN
4. Arcadie Rusu - Coregraf, Director Linotip Centrul Independent Coregrafic
5. Ioana Marchidan - Coregraf, Director Art. Linotip - Centrul Independent Coregrafic
6. Hermina Stanciulescu - Artist vizual, PR Linotip - Centrul Independent Coregrafic
7. Anamaria Antoci - producător (Asociația Tangaj Dance) și evaluator AFCN
8. Ioana Macarie - Coregraf și evaluator AFCN
9. Roxana Marin - Strategic Developer (Asociația Secția de Coregrafie)
10. Sandra Mavhima - Coregraf (Asociația Secția de Coregrafie)
11. Clara Trăistariu - Manager Cultural (Institutul Cultural Francez)
12. Teordora Velescu - student UNATC
13. Andreea Belu - Coregraf, evaluator CNDB
14. Laura Trocan - Consultant artistic compartiment Marketing și Relații Publice (CNDB)
15. Ana Papadima - Consultant artistic compartiment Educație și Formare (CNDB)

S-a punctat că:

Dansul, ca domeniu artistic de sine stătător, este considerat în întreaga lume occidentală cea mai experimentală și inovatoare formă de artă, sub egida căreia s-au dezvoltat numeroase alte forme de manifestare artistică, fiind considerat o “umbrelă” pentru celelalte arte.

I. DEZBATEREA SUMARĂ A PROBLEMELOR SECTORULUI INDEPENDENT DE DANS

Educația superioară în dans și problema productivității

S-a discutat problema legăturii dintre educația în dans și productivitatea din acest sector, apreciindu-se că între acestea există o legătură organică. Lipsa școlilor superioare de educație în dans și numărul redus de programe de formare profesională determină existența unui număr mic de dansatori profesioniști și, implicit un număr redus de producții de spectacole de dans contemporan.

Constatându-se că formarea în dans se termina la liceu, s-au ridicat următoarele întrebări:

Câte licee cu specific de dans există?

Câte facultăți de coregrafie există?

Care este viziunea lor pe termen lung?

În continuare, s-a punctat că este necesar ca funcționarii publici care lucrează în domeniul de administrare a fondurilor culturale să își rezerve mai mult timp pentru a observa ce se petrece în spatele "mecanismului dans".

S-a vorbit despre situația sectorului independent de dans ca fiind una problematică, fapt care se răfrânge și asupra structurilor mari, precum instituții de Opera sau CNDB, instituții care, la rândul lor, au un public restrâns, de nișă, care nu este în creștere.

S-a constatat că nu există un consum "macro" de dans.

Spațiul și infrastructura de distribuție a spectacolelor de dans contemporan

Având în vedere că în București există numai patru spații dedicate dansului contemporan, dintre care două finanțate de stat, CNDB și Opera Națională Română, dar există multe teatre, galerii și alte spații culturale, o soluție temporară pentru gestionarea problemei legate de spațiu ar putea fi investigarea spațiilor alternative și realizarea unor proiecte *outdoor*.

Este posibil ca unele din probleme să fie generate de opinia mai multor operatori culturali, care consideră că nu este necesar să deruleze proiecte în afara sălilor de spectacole.

Poate fi utilă conceperea unei infrastructuri de distribuție a spectacolelor de dans, care să includă mai multe opțiuni locale, naționale și internaționale. Astfel, în situația actuală, mobilitatea națională devine destul de dificilă în condițiile în care nu există mobilitate locală. Unul dintre motivele identificate pentru această problemă a fost existența unei comunități fragmentate, cu puțini actori principali și cu preferințe estetice diferite.

S-a sugerat inițierea unor demersuri către M.C. luându-se în calcul că teatrele de stat au o misiune publică și un rol esențial în susținerea artelor spectacolului. Dat fiind că dansul este o arie a artelor spectacolelor, o soluție ar putea fi aceea ca teatrele să aloce, prin impunere de la ordonator (M.C.), o pondere de timp și spațiu pentru alte forme de spectacol - dans contemporan, performance, spectacol multimedia, ș.a.

În plus, teatrele ar trebui să acorde spațiu creației contemporane, implicit să invite artiști contemporani, coregrafi, dansatori, ș.a., pentru a beneficia de un public în creștere, de un grup țintă mixt, construit din diferite categorii de consumatori de artă.

Fragmentarea comunității de dans

S-a adus în discuție demersul CNDB de a cerceta nevoile comunității de dans contemporan și faptul că au fost foarte puține reacții din partea celor interesați direct de rezultatele chestionarelor.

Un procent de aproximativ 20% din cei contactați pentru a completa formularul au răspuns pozitiv. Restul nu au oferit răspunsuri.

S-a apreciat că unul dintre motivele lipsei de reacție, a fost pierderea încrederii sectorului de dans în capacitatea CNDB de a gestiona problemele cu care aceștia se confruntă.

S-a propus o consultare publică privind strategia CNDB, evaluându-se că ar fi nevoie de un feedback structurat din partea sectorului independent.

S-a propus o reevaluare a realității sociale și racordarea la necesitățile sectorului independent de dans.

Diversitatea direcțiilor estetice

S-a punctat că este nevoie de un proces de acomodare a comunității cu diferitele abordări estetice ale spectacolului de dans contemporan pentru eliminarea progresivă a preconcepțiilor legate de considerații estetice.

Resurse exterioare și dezvoltarea lentă a sectorului

Pornind de la ideea că într-o societate civilă sectorul independent cultural este cel care ajută la inovație, și de multe ori funcționează ca un liant între diferite culturi, ori națiuni, ar fi benefic ca sectorul independent de dans să aloce mai mult timp găsirii de resurse exterioare.

Pentru accelerarea evoluției este nevoie de resurse din mediul exterior, cu atât mai mult cu cât dansul contemporan încă se prezintă ca o zonă ermetică, în care foarte puțini oameni din afară pot oferi feedback.

S-a sugerat necesitatea unei abordări “macro” asupra fenomenului de dans contemporan pentru a racorda realitatea socială a domeniului la realitatea societății contemporane românești.

Este esențială, în egală măsură și latura de internaționalitate, de schimb de informații. S-a considerat practică abordarea dansului contemporan ca produs de export, ce poate crea o imagine pozitivă asupra potențialului creativ românesc.

Situația finanțărilor

Chiar dacă statul are un rol financiar structural, este totuși necesară accesarea banilor din mediul privat și căutarea de resurse exterioare. Pentru acest lucru se impune o viziune de durată asupra dezvoltării dansului care să includă deschidere către finanțarea privată.

În privința finanțărilor de la stat, s-a constatat că în momentul de față sunt doar doi finanțatori principali: AFCN, de două ori pe an și ARCUB, o singură dată.

S-a discutat și despre fondurile pentru programe de prioritate națională ale M.C. și alte oportunități de finanțare de la buget, dar nefiind sesiuni de finanțare constante, acestea nu pot avea un rol decisiv în evoluția sectorului.

S-a propus efectuarea unei cercetări care să prezinte comparativ bugetul alocat în ultimii 3 ani instituțiilor de stat și bugetul alocat sectorului cultural independent.

S-a punctat că este nevoie să se creeze fonduri pentru proiecte culturale de anvergură, în afara celor gestionate de M.C., prin colaborarea mai multor ministere și instituții (M. Muncii, M. Finanțelor, M. Educației, M. Culturii, I.C.R., ș.a.)

Statutul artistului

Pentru următoarele întâlniri s-a sugerat o discuție mai largă pe tema statutului artistului și a posibilităților de a crea facilități fiscale, având în vedere că din finanțările publice peste 35% din sumele acordate revin la stat prin taxe.

În acest context, s-a sugerat reducerea impozitelor și a contribuțiilor sociale provenite din accesarea fondurilor nerambursabile și crearea unei strategii sau infrastructuri pe termen mediu prin care sumele colectate să se regăsească în domeniul aferent, pentru a fi utilizate, ulterior, direct de operatori.

Potențialul de dezvoltare

Există câțiva operatori vizibili, care reprezintă o bază de la care se pot iniția și dezvolta proiecte în viitor.

Este nevoie de producători noi, dansatori și coregrafi tineri care să devină viabili pentru cei câțiva operatori din prezent, însă pentru ca dezvoltarea acestora să devină vizibilă, trebuie timp și răbdare.

S-a estimat ca este nevoie de o perioadă de încă 5 ani pentru atingerea acestui obiectiv.

S-a propus planificarea unui demers de organizare pentru următorii 5 ani, în care primul pas să fie maparea activităților și a rezultatelor sectorului din ultimii 3 ani.

Sugestia a fost de a lucra în comun pentru a face o proiecție pentru dezvoltarea reciprocă.

II. DEZBATEREA PROPUNERII DE REDUCERE DE LA 2 LA 1 A SESIUNILOR DE FINANȚARE NERAMBURSABILĂ PENTRU DANS

D-nul Ion Dumitrescu ne-a informat că în cadrul ședinței consiliului AFCN nu s-a ridicat problema eliminării ariei *Dans* din cadrul uneia dintre cele două sesiuni de finanțare, însă aria a fost redenumită *Dans și Performance*.

Prioritățile au fost îmbunătățite prin introducerea cuvântului *cercetare*, în plus dansul popular a devenit prioritate pentru aria *Patrimoniul*.

Participanții au afirmat unanim că inițiativa de reducere de la 2 la 1 a sesiunilor de finanțare nerambursabilă pentru dans reprezintă un semnal de alarmă și este discriminatorie, prin aceasta operându-se în fond o discriminare a artei dansului în raport cu celelalte arte.

De asemenea, s-a specificat că "politica de tăiere" încurajează lipsa de competitivitate. Pentru încurajarea competitivității s-a propus instituirea unor criterii diferite de evaluare pentru aplicațiile depuse de organizații noi și cele depuse de organizații cu o vechime de peste 10 ani. S-a propus încurajarea debutului și stabilirea unor bareme de diferențiere a organizațiilor, respectiv criterii de evaluare și punctaje diferite.

S-a sugerat ca AFCN să acorde mai multă atenție monitorizării secțiunilor *Impact* și *Rezultate*.

S-a propus găsirea unei formule prin care evaluatorii să vizioneze proiectele finanțate, deoarece prin decizia de a finanța sau nu anumite proiecte, aceștia stabilesc o direcție de dezvoltare pentru sectorului independent de dans.

Redenumirea ariei *Dans și Performance*

Ca răspuns la redenumirea ariei de *Dans* cu *Dans și Performance*, s-a constatat că termenul *Performance* poate crea ambiguitate, fiind mai degrabă caracteristic artelor vizuale. S-a sugerat publicarea unei definiții specifice în glosarul de termeni AFCN.

S-a continuat discuția cu opinii despre lansarea unei arii artistice distincte, intitulată *Dans Contemporan*, ce ar putea coexista cu *Performance*. Justificarea propunerii a fost aceea că promovarea dansului contemporan va întâmpina și mai multe dificultăți dacă în cadrul ariei specifice s-ar include posibilități care au sau nu au legătură cu ceea ce este general cunoscut ca fiind manifestare specifică dansului.

S-a susținut că formula *dans contemporan* permite mai multă flexibilitate, deoarece include totalitatea formelor de exprimare specifice atât artelor spectacolului, cât și artelor vizuale.

S-a discutat despre spectacolul contemporan, în sensul de *contemporary performance* și despre poziționarea dansului în raport cu teatrul sau spectrul artelor vizuale.

S-a sugerat că această logică ar putea să fie aplicată și ariei *Teatru*, ce ar putea deveni *Teatru și Performance*, ș.a.

S-a preconizat riscul asimilării ariei *Dans* de către alte domenii artistice, dar în egală măsură s-a estimat că prin această schimbare există și potențialul de a distribui dansul în alte medii și că interferența artelor spectacolului cu artele vizuale ar putea avea ca efect creșterea numărului de proiecte depuse la aria *Dans*, ceea ce ar putea lărgi comunitatea dansului.

Înțelegându-se că există presiuni administrative în cadrul AFCN și că traversăm o perioadă în care toate domeniile artistice se întrepătrund, în final s-a concluzionat că ar putea fi benefică această privire holistică asupra problemei, pentru că ar opera și o diferențiere a genurilor de spectacol.

Astfel, poate fi viabilă formula "*Dans și Performance*".

Problema priorităților

Pornind de la întrebarea:

Ce se poate face în mod real cu banii oferți de AFCN pe latura de producție?

S-a constatat că AFCN nu asigură un buget suficient pentru susținerea producției și a mobilității în cadrul aceleiași sesiuni. Finanțarea maximă este suficientă fie numai pentru producția de spectacol, fie numai pentru distribuție. S-a punctat că, neexistând infrastructura proprie unui sistem de distribuție, proiectele de spectacol nu pot fi sustenabile pe termen lung. Eventual, ar putea fi sustenabile numai pe termen mediu sau scurt.

S-a propus ca strategie de finanțare, elaborarea unor priorităților diferite pentru cele două sesiuni de finanțare, din septembrie și martie.

Având în vedere particularitatea domeniului, s-a pus în discuție și nevoia unor criterii mai clare pentru aria *Dans*, priorități mai specifice sau mai bine explicate.

S-a propus sintagma *creație coregrafică contemporană vs. creație coregrafică originală*, invocându-se că originalitatea este dificil de evaluat și că termenul *contemporan* este mai relevant pentru proiectele derulate de sectorul independent.

S-a discutat despre necesitatea proiectelor de dezvoltare organizațională.

S-a propus realizarea de către AFCN a unor sesiuni de informare pentru aplicanți, asemenea celor organizate în trecut de către INCD pentru evaluatorii AFCN.

III. CONCLUZII

S-a constatat că este nevoie de constituirea unui organism care să gestioneze o parte din probleme, astfel ca întâlnirea a condus la constituirea unui grup de lucru pentru remedierea situației AFCN.

Grupul și-a propus întocmirea unui document susținut de cifre și argumente precise pentru menținerea celor două sesiuni de finanțate AFCN pe o perioadă minimă de 5 ani. În sensul acesta, grupul a propus un demers de mapare, colectare și prelucrare de date de la organizații și artiști de profil pentru întocmirea unui succint studiu de referință pentru ultimii 3 ani.

Acesta ar urma să descrie evoluția domeniului artistic în cauză, ținând cont atât de rolul integrării factorilor externi în modelarea și profesionalizarea acestuia, cât și de contribuția jucătorilor independenți (operatori) în dezvoltarea și adăugarea unor noi perspective spectacolului de dans.

Termenul propus pentru finalizarea documentului este mijlocul lunii august, când va avea loc următoarea întâlnire a consiliului de conducere AFCN.

S-au arătat interesați să lucreze în grup:

Ioana Macarie,
Lorette Enache
Sandra Mavhima,
Laura Trocan
Ana Papadima
Ioana Marchidan
Arcadie Rusu
Hermina Stăciulescu
Andreea Belu
Teodora Velescu

S-au arătat interesați să ofere feedback, să aducă propuneri scrise și să completeze cu materiale relevante:

Clara Trăistrariu,
Roxana Marin,
Gina Șerbănescu,
Anamaria Antoci

S-a arătat dispus să faciliteze comunicarea cu AFCN:

Ion Dumitrescu

Întocmit,
Sandra Mavhima